Grigore Constantinescu

Comuna

ANINOASA

PITEŞTI

MMXV

ANINOASA

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 4 sate: **Aninoasa**; Broşteni; Slănic; Valea Siliştii.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDETULUI: 47 km.
SUPRAFAŢĂ: 57,6 km^2.
POPULAŢIE: 3.299 locuitori [1.620 M + 1.679 F] (2011).
Comună înfrăţită cu localitatea Bisignano [Italia].

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Aninoasa de Sus – 1437 [6945] august 13 (DRH, B, ŢR, vol. I, doc. 86)● *__Drăgăneştii de la Slănic__ – 1526 [7034] iulie 26 (DRH, B, ŢR, vol. III, doc. 28)● * **Râugeni** – 1437 [6945] august 13 (DIR, XIII-XV, B, ŢR, doc. 92)● **Slănic** – 1526 [7034] august 29 (DRH, B, ŢR, vol. III, doc. 32).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Aninoasa.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Vlad Dracul la 13 august 1437, prin care se confirmă unor boieri proprietatea mai multor sate, printre care și Aninoasa de Sus, scutindu-le de „slujbe și dăjdii".

⬟ Sit arheologic: **FAŢA FRUMOASĂ** în satul Slănic –[▲]– urme ale unei aşezări geto-dace, cu locuinţe de suprafaţă „realizate din chirpici, întărite cu bolovani, cu pari, împletituri de nuiele", dar şi de locuinţe de adâncime, „săpate în pământ la 1-3 m, cu pereţii căptuşiţi cu crengi şi snopuri de paie uscate". În interiorul locuinţelor, s-au descoperit „vetre de foc, fragmente de vase de lut specifice culturii Glina, cuţite, topoare etc.".

TOPONIMIE:

- Aninoasa – toponimul este format pe baza apelativului *anin* (lat. Alinus) sau pe baza apelativului *anină*, cu sens de „pădure tânără care creşte din nou, după ce a fost tăiată".
- Broşteni – numele topic derivă din *broştean* (iederă) sau din *broască* + sufixul cu funcţie locală *–eni*, indicând proveniența locuitorilor stabiliţi într-o zonă mlăştinoasă, populată de broaşte.
- Slănic – toponimul este format din vechiul slav *slanu* ≈ „sărat", nume topic explicat, de altfel, prin existenţa, pe teritoriul localităţii, a unor sărături.
- Valea Siliştii – numele topic s-a format pe baza apelativului *silişte*, cu sensul originar al etimonului bulgar *şchirste* ≈ „ruinele sau aşezarea unui sat", localitatea fiind situată pe valea unde s-a aflat anterior o aşezare umană.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură populară specifică zonei etnoculturale a Muscelului. Construcţii de locuit cu două niveluri, nivelul inferior (beciul cu gârlici sau fără) reflectând, prin amenajările interioare, o ocupaţie tradiţională: pomicultura. Sala etajului este dispusă pe întreaga faţadă a clădirii, fiind prevăzută cu parapeţi de zid şi stâlpi de lemn, accesul la etaj asigurându-se pe o scară mascată de parapet.

Aninoasa reprezenta unul dintre centrele importante de extracţie la suprafaţă a cărbunelui din bazinul carbonifer al Muscelului. În extremitatea nordică a aşezării, s-a construit, post 1950, o colonie pentru cazarea minerilor formată din case-tip, cu un singur nivel.

Portul popular tradiţional local este caracteristic zonei Muscel.

Lucrătura în piele a constituit o îndeletnicire artistică pentru meşterul Ion Iarca. În meşteşugul prelucrării metalelor, se evidenţiază: Mitică Lăutaru. Confecţionarea obiectelor prin împletirea unor materiale vegetale constituie o meserie, dar şi o pasiune pentru Ion Moise, Constantin Răducu şi Mircea Dobre. În arta crestăturii şi sculpturii în lemn, s-au evidenţiat: Ionuţ Anania şi Ion Niculeasa.

În domeniul artei populare, s-au remarcat, în fazele finale ale concursurilor naţionale organizate în perioada anilor 1956–2006, meşterii din localitate care au obţinut premii ori menţiuni pentru feronerie: Ion Simion; împletituri din răchită: Panait Antonescu.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, prezintă elemente de particularizare locală dansurile: Alunelul, Baraboiul, Brâul bătrânesc, Brâul pe 6, Breaza, Chindia, Periniţa, Sârba a 6-a, Sârba lui 22, Slănicul, Ungurica.

Târg săptămânal organizat duminical în satul Aninoasa; târg tradiţional ocazional, în Ziua Crucii (14 septembrie), la Slănic.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚«Mănăstirea Aninoasa» –[▲]– important ansamblu arhitectonic monahal de tradiţie brâncovenească din secolul al XVII-lea format din: Biserica «Sf. Nicolae», paraclis, turn-clopotniţă, stăreţie, chilii, cuhnii cu bolţi pe trompe şi un zid înalt de incintă. **Biserica** a fost construită în anul 1677, de către marele clucer Tudoran Vlădescu, care, după moartea soţiei sale, Alexandra, s-a călugărit, sub numele de Teodosie, transformând biserica de mir în mănăstire de călugări. De plan dreptunghiular cu absida altarului decroşată, biserica are turle peste naos şi pronaos; paramentul este decorat cu „arcaturi de ciubuce, în registrul superior, separate, printr-un brâu median, de panourile din registrul inferior". Biserica a fost restaurată, între 1722-1729, de mitropolitul Ungrovlahiei Daniil, fost egumen la Aninoasa, care a adăugat pridvorul cu arcade în acoladă sprijinite pe coloane din piatră de Albeşti şi cele două turle de zid, a lărgit ferestrele, a pardosit-o cu lespezi de piatră şi a rezugrăvit-o. Afectată de seismul din 1838, biserica a fost consolidată şi zugrăvită pe tâmplă şi în altar, în 1838-1843, prin osteneala logofătului Daniil Cantarolu, de zugravii Ion Gârniţă şi Gheorghe Pop. Pictura murală originară realizată, în 1677, de renumitul zugrav câmpulungean Pârvu Mutu – constituind opera de debut a acestuia – se conservă fragmentar. Tablourile votive de pe peretele vestic al pronaosului cuprind pe: aga Tudoran, jupaniţa Alexandra şi 11 copii; (spre nord): Daniil, mitropolitul Ungrovlahiei, şi un cleric; (pe peretele sudic): membri ai familiei Vlădescu. Repictată, prin grija mitropolitului Daniil, de zugravii: Dima, Mihai şi Badea, cu remarcabile scene iconografice sub raportul realizării lor artistice; în pridvor, tabloul Iadului a fost înlocuit cu scena Uciderii pruncilor de către Irod (personajele au feţele negre). **PARACLISUL** – compus din altar şi naos supraînălţat prin turlă octogonală sprijinită pe arce şi console – a fost edificat de egumenul Mihail Tărtăşescu, în anul 1773. **Clopotniţa** – construită în 1729, de către mitropolitul Daniil, prezintă un plan pătrat şi trei niveluri, foişorul comunicând cu clădirile de pe latura nordică. **Stăreţia** – datând din 1722, este o construcţie de plan dreptunghiular cu două niveluri. Pietre tombale: Alexandra Vlădescu, Safta Vlădescu [1840], popa Stanciul [1741]. Ansamblul a fost restaurat de Comisia Monumentelor Istorice în: 1926-1928, când s-au făcut reparaţii generale, consolidându-se turla Pantocratorului şi pridvorul; 1967 – reparaţii la chilii şi zidul de incintă; 1989-1991. Mănăstirea Aninoasa a fost metoh al Mănăstirii „Negru Vodă" din Câmpulung şi al Mitropoliei Ţării Româneşti.

Important centru cultural medieval în secolul al XVIII-lea, prin susţinuta activitate a unor copişti de texte laice şi religioase: Petre dascălul [«Alexandria», «Esopia», «Gromovnicul»–1717], Nicolae Piteşteanul [«Istoria lui Dumitrache stolnicul»–1782], Grigorie logofătul [«Paraclisul şi viaţa lui Grigorie Decapolitul», «Cronica lui Iordache Stavaracoglu»–1797].

Ansamblul monahal feudal a fost locul de refugiu al unor arnăuţi ai lui Alexandru Ipsilanti învinşi de turci la Drăgăşani, în cursul evenimentelor din anul 1821. Arnăuţii au fost ucişi, iar biserica – incendiată.

În patrimoniul mănăstirii, se află cărţi ritualice: Îndreptarea legii [1652], Penticostarion [1743, 1765], Evanghelii [1750, 1786], Psaltire [1790], Cazanii [1745, 1780], Mineie [1780] şi icoane pictate pe lemn în sec. XIX, de N. Tomescu, clopote [1606, 1729] ş. a.

În 2001, aşezământul bisericesc de la Aninoasa a fost reînfiinţat ca mănăstire de maici.

✚Mănăstirea Slănic «Sf. Nicolae; Sf. Filofteia» –[▲]– Tradiţia orală locală atribuie ctitorirea unui prim schit, la mijlocul secolului al XV-lea, lui Vlad Ţepeş, voievodul Ţării Româneşti. O biserică de lemn a aşezământului monahal este atestată între anii 1805-1830. Urmărirea, de către turci, în 1821, a arnăuţilor refugiaţi în zona schitului, ar fi determinat părăsirea acestuia de către călugări. În 1916, monahul Irinarh Pulpea s-a stabilit în acest loc, ducând o viaţă de sihastru; sosirea ieromonahului Isidor Ghimpeţeanu, în 1922, a însemnat renaşterea aşezământului, întrucât acesta, împreună cu monahul Pantelimon Şuşală, a ridicat „de roşu" biserica sfinţită în 1930. Ieromonahul Teofil Bădoiu a construit o biserică de lemn şi un paraclis din cărămidă [1986-1988] – fără aprobarea autorităţilor comuniste !.

Biserica nouă «Naşterea Maicii Domnului; Sf. Treime», impresionantă prin proporţiile sale monumentale, cu plan în formă de cruce, altar semicircular în interior şi poligonal în exterior; amplu decorată arhitectural, a fost edificată, prin osârdia stareţului Teofil Bădoiu, între 1991-1993. Pictura murală originară realizată de rasoforul Ilie Dantes, în 1997. A fost organizat un muzeu cu obiecte bisericeşti.

✚Biserica Slănic «Sf. Ioan Botezătorul; Sf. Nicolae; Sf. Filofteia» [1859-1865], ctitorită de pr. Ion Chirca şi enoriaşi, pe locul unei biserici de lemn „ruinate" •intervenţii: 1885; 1928; 1950; reparaţii acoperiş [1968] •pictură murală: anonim [1865]; Gheorghe Belizarie [1915]; restaurată de M. Dumitra-Târgovişte [1991].

✚Biserica Valea Siliştei «Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil» [1892-1894], ctitorită de pr. Adrian Bucur şi obştea satului, pe locul unei biserici de lemn „neîncăpătoare" ridicate de egumenul Dositei Aninoşanu •intervenţii: 1944, 1989, 1994-1995 •pictură murală: Belizarie Paraschivescu [1894]; restaurată de Victor Boarţă-Măţău [1991].

✝Cruci de piatră: **Aninoasa**: XVIII –[▲]– ; 1840 noiembrie –[▲]– în curtea mănăstirii.

✝Monumente eroi: **Aninoasa** [1916-1918; 1941-1945] – lângă Complexul comercial Aninoasa ■~ **Slănic** [1916-1918; 1941-1945]; autor: Parsic (1922) – lângă Biserica Slănic ■~ **Valea Siliştii** [1916-1918; 1941-1945]; (1920) – lângă Magazinul sătesc.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 180 locuitori ai comunei Aninoasa, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [3], Primul război mondial [104], Al doilea război mondial [73].

Momente de istorie locală

În cursul Primului război mondial, „un puternic detașament românesc de supraveghere" din subordinea Armatei a 2-a unități ale Diviziei 8 Infanterie a acționat, în perioada 2 – 31 octombrie 1916, pe teritoriul localității, împotriva armatelor inamice care invadaseră zona, iar, în prima jumătate a lunii noiembrie 1916, misiunile de luptă au fost preluate de subunități din Brigada 3 Călărași.

IN MEMORIAM

✪ **DEJAN CONSTANTIN** [1916, Slănic-1996] – preot cărturar, sociolog, născut la Slănic. A contribuit la realizarea Muzeului Satului din București; preot în Piteşti, protoiereu la Protopopiatul Piteşti [1954-1985]. Opera: «Istorioare duhovniceşti», «Paşi spre Ţara veşniciei», «Repere spirituale pentru creştinul adevărat» publicate postum de fiul său, ing. Octavian Dejan. Studii referitoare la: monumente de arhitectură («Biserica de lemn Drăguţeşti»), personalităţi din zonă («Folcloristul C. Rădulescu-Codin», «Preotul Marin S.

Diaconescu» ş. a.), societăţi culturale bisericeşti («Frăţia») şi periodice religioase («Păstorul Ortodox»).

✪ **ILINESCU ION** [1925-2000] – medic cardiolog; profesor universitar; publicist. Opera: «Semiologie generală cardiovasculară» [1973], «Fiziologia digestiei» [1974], «Patologia medicală» [1988], «Medicină internă» [1990], «Tratat de clinică şi patologie medicală» [1991-1993].

✪ **RĂMUREANU IOAN** (pseudonimul lui Pulpea Ioan) [1910, Slănic-1988, Bucureşti] – important istoric al bisericii, profesor universitar. Opera: «Istoria bisericească universală» [I-1987; II-1993]; studii referitoare la începuturile creştinismului la români, legăturile Bisericii Ortodoxe Române cu alte biserici creştine.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeşul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 20; Idem– *Mânăstirea Aninoasa*, LL, an. VIII (1997), nr. 3; Idem– *Mănăstirea Aninoasa*, www.google.ro, calameo.1227548

Lima Mihaela – *Monografia comunei Aninoasa din judeţul Argeş – contribuţii*, Piteşti, 2002, 106 p.; Mavrodin Teodor– *Aninoasa şi Slănicul Muşcelului. File de cronică*, Piteşti, 2010, 617 p.; Răuţescu Ioan– *Mănăstirea Aninoasa din judeţul Muscel*, Câmpulung, 1933, 258 p.; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*. Imagini – Internet.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

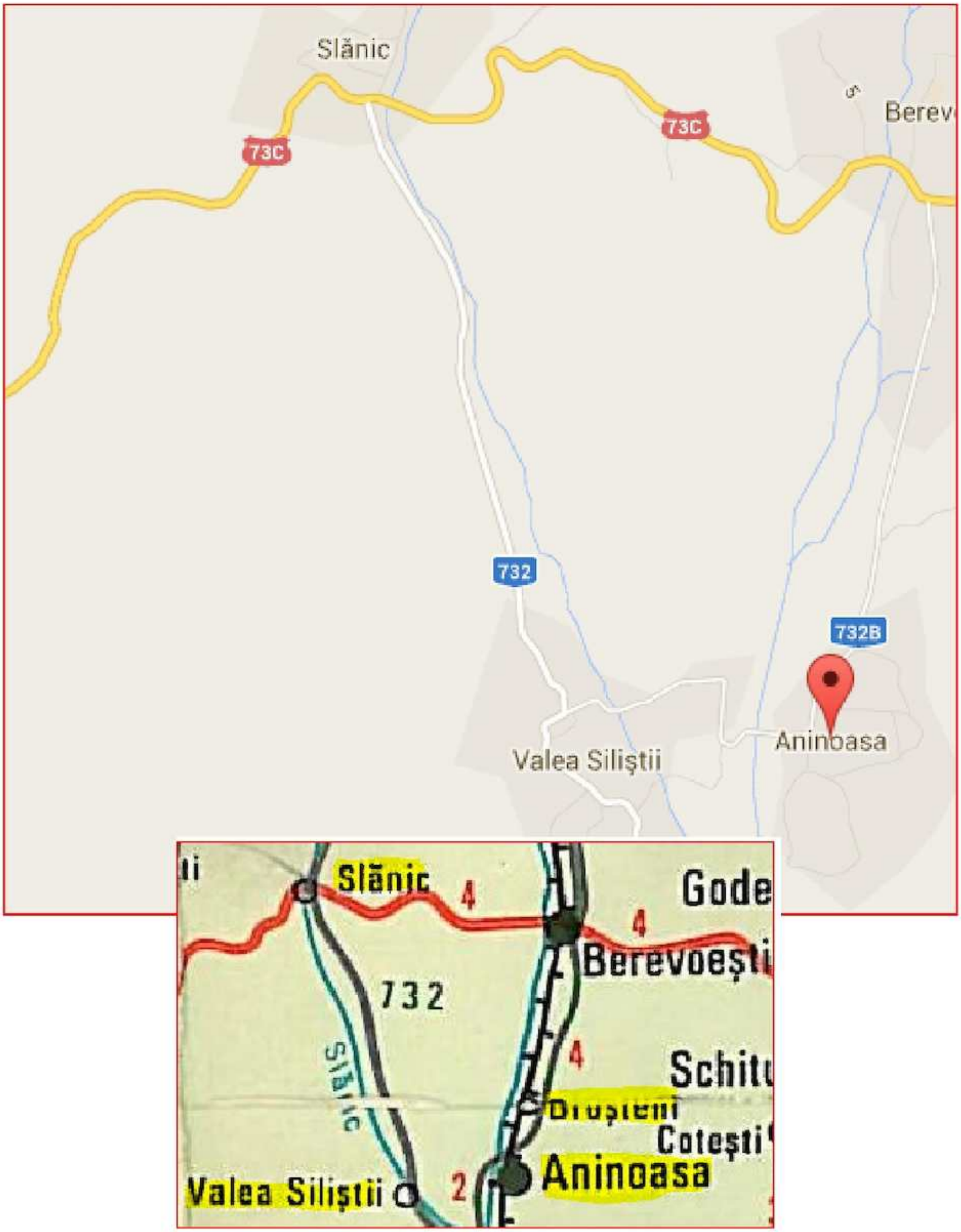
Slănic
73C
73C
732
732B
Aninoasa
Valea Siliştii
Slănic
4
Gode
4
Berevoeşti
732
4
Schitu
Coteşti
Aninoasa
2
Valea Siliştii

PRIMĂRIA COMUNEI ANINOASA.

MĂNĂSTIREA ANINOASA.

www.ErrantLand.ro

BISERICA MĂNĂSTIRII SLĂNIC.

ŞCOALA GENERALĂ BROŞTENI.

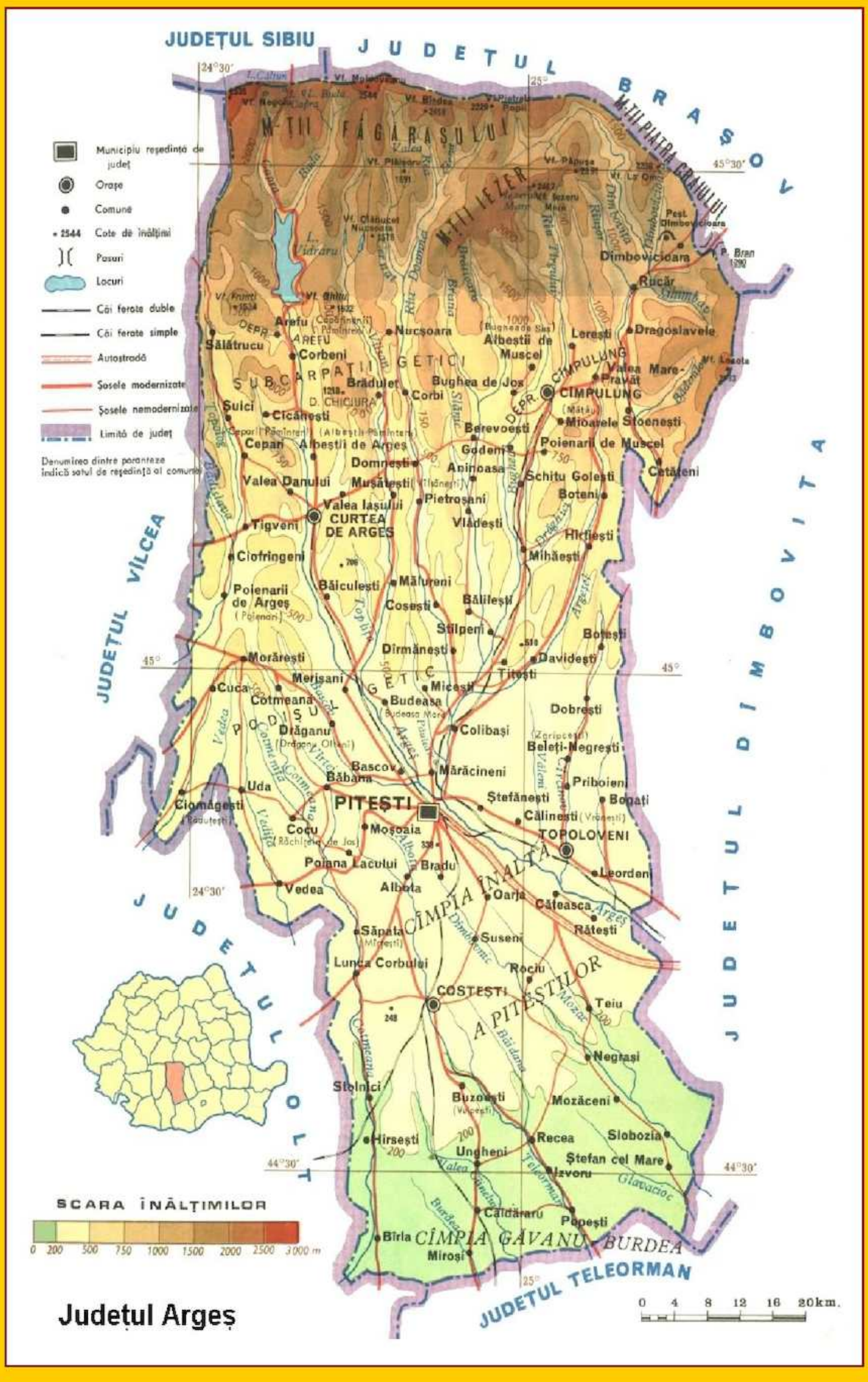

Județul Argeș